

Projekt

z dnia 17 czerwca 2025 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY GMINY SIERADZ**

z dnia 24 czerwca 2025 r.

**w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji Gminnego Programu Opieki Nad Zabytkami Gminy
Sieradz na lata 2023-2026, za okres od marca 2023 r. do kwietnia 2025 r.**

Na podstawie Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jedn. Dz. U. z 2024 r. poz. 1465; zm.: Dz. U. z 2024 r. poz. 1572, poz. 1907 i poz. 1940) oraz art. 87 ust. 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tekst jedn. Dz. U. z 2024 r. poz. 1292) Rada Gminy Sieradz uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Opieki Nad Zabytkami Gminy Sieradz na lata 2023-2026, za okres od marca 2023 r. do kwietnia 2025 r., w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Sieradz.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy
w Sieradzu

Arkadiusz Powalski

Załącznik do uchwały Nr

Rady Gminy Sieradz

z dnia 24 czerwca 2025 r.

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI GMINY SIERADZ NA LATA 2023-2026, ZA OKRES OD MARCA 2023 R. DO KWIETNIA 2025 R.

„Gminny Program Opieki Nad Zabytkami Gminy Sieradz na lata 2023-2026” (zwany dalej programem) został przyjęty uchwałą nr LVIII/389/2023 Rady Gminy Sieradz z dnia 23 lutego 2023 r., następnie opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego w dniu 17 marca 2023 r. (poz. 2307).

Podstawą sporządzenia gminnych programów opieki nad zabytkami jest ustawa z dnia 23 sierpnia 2013 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tekst jedn. Dz.U. z 2024 r. poz. 1292) oraz wytyczne Instytutu Dziedzictwa Narodowego.

Zgodnie z art. 87 przywołanej ustawy program opieki nad zabytkami sporządza organ wykonawczy gminy. Z realizacji programu wójt sporządza co 2 lata sprawozdanie, które przedstawia radzie gminy.

Głównym celem programu jest określenie zadań i kierunków działań na rzecz opieki oraz ochrony zasobu zabytków położonych na terenie Gminy Sieradz. Uzupełnieniem wymienionych głównych zasad ochrony obiektów i obszarów zabytkowych jest upowszechnianie wiedzy i informacji o wartościach historycznych, krajobrazowych i kulturowych regionu, a także zwiększenie społecznej roli w procesie ochrony zabytków, tak bardzo istotne w przypadku małych, lokalnych społeczności.

W omawianym programie określono trzy priorytety, w ramach których wytyczono kierunki działań oraz zadania do realizacji:

Priorytet I: Rewitalizacja i ochrona kompleksów zabytkowych na terenie Gminy Sieradz:

1. Zahamowanie procesu degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania.
2. Podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków na potrzeby społeczne, turystyczne i edukacyjne.
3. Podejmowanie działań umożliwiających tworzenie miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami.

Priorytet II: Ochrona i świadome kształtowanie krajobrazu kulturowego:

1. Zintegrowana ochrona dziedzictwa kulturowego i środowiska przyrodniczego.
2. Rozszerzenie zasobu i ochrony dziedzictwa kulturowego gminy.
3. Ochrona układów ruralistycznych na obszarach wiejskich.

Priorytet III: Wspieranie badań i dokumentowania zasobów dziedzictwa kulturowego Gminy Sieradz. Promowanie zasobów dziedzictwa kulturowego i edukacja społeczna dla podnoszenia poziomu konkurencyjności gminy i budowania tożsamości regionalnej:

1. Powszechny dostęp do informacji o dziedzictwie kulturowym.
2. Edukacja i popularyzacja wiedzy o regionalnych zasobach dziedzictwa kulturowego.
3. Rozpoznanie obiektów, zespołów oraz obszarów zabytkowych jako baza danych dla projektowanych i realizowanych projektów rewitalizacyjnych.
4. Promocja regionalnego dziedzictwa kulturowego, jako element tworzenia produktów turystyki kulturowej.
5. Uwzględnienie problemów ochrony zabytków do systemu zadań strategicznych, wynikających z koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju.

Niniejsze sprawozdanie z realizacji programu zostało opracowane za okres od marca 2023 r. do kwietnia 2025 r., na podstawie danych dotyczących przeprowadzonych działań na rzecz opieki nad zabytkami,

realizowanych przez Urząd Gminy Sieradz, samorządowe jednostki organizacyjne oraz lokalne grupy twórcze i stowarzyszenia.

Jednocześnie należy zwrócić uwagę, że nie wszystkie zaplanowane działania zostały jak dotąd w pełni zrealizowane, przede wszystkim z powodu niedostatecznych środków finansowych, ale i w związku z ich ewaluacją oraz zmieniającymi się przepisami. Jest to o tyle istotne, że większość zadań określonych w programie realizowana jest w wyniku działań władz samorządowych, w obszarze zagadnień o charakterze organizacyjno-prawnym, promocyjno-edukacyjnym, finansowym w ograniczonym zakresie. Gmina Sieradz nie ma natomiast instrumentów kontrolnych dla realizacji inwestycji przy obiektach będących w posiadaniu innych podmiotów.

REALIZACJA CELÓW GMINNEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI

Zebrane dane i informacje usystematyzowano i ułożono według kierunków działań zapisanych w priorytetach. Przedstawiono tylko zadania zrealizowane w omawianym okresie sprawozdawczym.

PRIORYTET I - Rewitalizacja i ochrona kompleksów zabytkowych na terenie Gminy Sieradz.

1. Zahamowanie procesu degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania.

- 1) Gminy posiadają możliwość udzielania dotacji na realizację zadań związanych z pracami konserwatorskimi, restauratorskimi lub robotami budowlanymi przy zabytkach wpisanych indywidualnie do rejestru zabytków. Dotowanie prac odbywa się na podstawie podejmowanych przez radę gminy stosownych uchwał. Finansowe wsparcie prac konserwatorskich i robót budowlanych przy zabytku dla właścicieli prywatnych nie jest zadaniem obligatoryjnym gminy, ponieważ wsparcie uzależnione jest od możliwości finansowych danych jednostek samorządu terytorialnego. Zasady udzielania dotacji z budżetu Gminy Sieradz reguluje ustawa z dnia 23 lipca 2003 r o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami oraz uchwała Nr IV/17/2015 Rady Gminy Sieradz z dnia 19 stycznia 2015 r. w sprawie określenia zasad udzielania dotacji celowej na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków, położonych na obszarze Gminy Sieradz nie stanowiących jej własności. W 2023 r. z budżetu Gminy Sieradz na podstawie uchwały nr LVII/382/2023 Rady Gminy Sieradz z dnia 30 stycznia 2023 r. udzielono dotacji celowej w kwocie 70.000,00 zł na prace konserwatorskie i restauratorskie przy zwieńczeniu ołtarza głównego kościoła parafialnego pw. św. Anny w Chojnem.
- 2) W 2023 r. - w ramach Rządowego Programu Odbudowy Zabytków Polski Ład Gmina Sieradz pozyskała środki finansowe, w formie promesy inwestycyjnej udzielonej przez Bank Gospodarstwa Krajowego, na wykonanie w latach 2024-2025 prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy następujących zabytkach:

Lp.	Wnioskodawca	Nazwa zadania	Dofinansowanie		Ogółem	Realizacja
			Bank Gospodarstwa Krajowego	Gmina Sieradz		
1.	Parafia Rzymsko-Katolicka w Chojnem Gmina Sieradz	Konserwacja i restauracja sklepienia nawy i łuku tęczowego późnorenesansowego kościoła pw. św. Anny w Chojnem	294.572,99	6.011,69	300.584,68	Zrealizowana w 2024 r.
2.	Parafia Rzymsko-Katolicka w Chojnem Gmina Sieradz	Konserwacja i restauracja ścian nawy późnorenesansowego kościoła pw. św. Anny w Chojnem	198.610,68	22.067,85	220.678,53	Zrealizowana w 2024 r.
3.	Parafia Rzymsko-Katolicka w Charłupi Małej Gmina Sieradz	Remont elewacji kościoła parafialnego p.w. Narodzenia NMP w Charłupi Małej – Etap I	299.852,60	13.145,94	312.998,54	Zrealizowana w 2024 r.
4.	Parafia Rzymsko-Katolicka w Charłupi Małej	Remont elewacji kościoła parafialnego p.w. Narodzenia NMP	200.959,39	110.605,55	311.564,94	W trakcie realizacji

	Gmina Sieradz	w Charlupie Małej – Etap II				
5.	Parafia Rzymsko-Katolicka w Dąbrowie Wielkiej Gmina Sieradz	Remont XVIII-wiecznego drewnianego kościoła pw. św. Michała Archanioła w Dąbrowie Wielkiej	403.420,78	44.824,53	448.245,31	W trakcie realizacji
6.	Parafia Rzymsko-Katolicka w Dąbrowie Wielkiej Gmina Sieradz	Remont deskowania sufitu kościoła pw. św. Michała Archanioła w Dąbrowie Wielkiej	150.000,00	3.061,27	153.061,27	W trakcie realizacji

3) Ponadto, w ramach współpracy z właścicielami obiektów zabytkowych, pracownicy Urzędu Gminy Sieradz na bieżąco przekazują informacje o programach i możliwościach pozyskania dofinansowania na wykonanie prac remontowych przy obiektach zabytkowych, a także udzielają pomocy merytorycznej w redagowaniu wniosków i aplikowaniu o środki z programów dedykowanych zabytkom.

2. Podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków na potrzeby społeczne, turystyczne i edukacyjne.

Zaktualizowano stronę internetową pn. www.ugsieradz.pl. Zakładkę *O gminie* wzbogacono o historię gminy i najstarszych miejscowości, informacje o zabytkach (zamieszczono mapę z lokalizacją obiektów zabytkowych na terenie gminy oraz krótkie opisy i aktualne fotografie obiektów ujętych w gminnej i wojewódzkiej ewidencji zabytków), a także dodano pozycję poświęconą turystyce.

PRIORYTET II - Ochrona i świadome kształtowanie krajobrazu kulturowego.

1. Zintegrowana ochrona dziedzictwa kulturowego i środowiska przyrodniczego.

- 1) Głównym instrumentem polityki przestrzennej gminy jest “Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Sieradz”, podjęte uchwałą nr VI/37/2015 Rady Gminy Sieradz z dnia 30 czerwca 2015 r. Dokument ten pełni istotną rolę w prawnej ochronie dziedzictwa kulturowego. Zostały w nim wyznaczone strefy ochrony konserwatorskiej obiektów i obszarów zabytkowych, uwzględniane następnie w tworzonych dokumentach mających charakter prawa miejscowego, tj. miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, decyzje o warunkach zabudowy oraz decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego.
- 2) W zakresie planowania przestrzennego, w omawianym okresie sprawozdawczym, na terenie Gminy Sieradz obowiązują następujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego:
 - a) miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla części obrębu Stawiszcz (Uchwała nr X/73/2015 Rady Gminy Sieradz z dnia 29 października 2015 r.),
 - b) miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla fragmentu wsi Biskupice (Uchwała nr XV/106/2016 Rady Gminy Sieradz z dnia 30 marca 2016 r.),
 - c) miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w zakresie trasy napowietrznej linii elektroenergetycznej 110 kV Sieradz – Jawor – Błaszki dla obszaru położonego w obrębie geodezyjnym Charlupia Mała, gmina Sieradz (Uchwała Nr XIX/111/2019 Rady Gminy Sieradz z dnia 18 grudnia 2019 r.),
 - d) miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w obrębie geodezyjnym Stawiszcz, gmina Sieradz (Uchwała Nr XXXVII/231/2018 Rady Gminy Sieradz z dnia 16 marca 2018 r.),
 - e) miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych na gruntach obrębów geodezyjnych Kłocko, Kuśnie, Jeziory i Dąbrówka, gm. Sieradz (Uchwała Nr XLVIII/325/2022 Rady Gminy Sieradz z dnia 14 lipca 2022 r.),
 - f) miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obejmujący obszar położony na gruntach obrębu geodezyjnego Kłocko w gminie Sieradz (Uchwała Nr II/9/2024 Rady Gminy Sieradz z dnia 14 maja 2024 r.).

Wyżej wymienione plany lany zawierają ustalenia, nakazy i zakazy dotyczące ochrony zabytków, ochrony stanowisk archeologicznych, a także zasady kształtowania przestrzeni w obrębie stref ochrony konserwatorskiej oraz krajobrazu kulturowego, egzekwowane na wszystkich etapach procesów inwestycyjnych.

- 3) Na terenach nie objętych miejscowymi planami, ustalenia dotyczące ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej, określa się w decyzjach o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu oraz decyzjach o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, uzgadnianych w toku postępowania administracyjnego z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

PRIORYTET III - Wspieranie badań i dokumentowania zasobów dziedzictwa kulturowego Gminy Sieradz. Promowanie zasobów dziedzictwa kulturowego i edukacja społeczna dla podnoszenia poziomu konkurencyjności gminy i budowaniu tożsamości regionalnej.

1. Powszechny dostęp do informacji o dziedzictwie kulturowym.

Na bieżąco są aktualizowane strony internetowe pn. www.ugsieradz.finn.pl, www.ugsieradz.pl oraz profil Facebook Urzędu Gminy Sieradz, w zakresie podejmowanych działań związanych z ochroną i promocją dziedzictwa kulturowego. Opublikowane zostały materiały dotyczące zabytków (tj. Gminna Ewidencja Zabytków, Program Opieki nad Zabytkami Gminy Sieradz, mapa z lokalizacją zabytków, opisy i aktualne fotografie zabytków) oraz informacje o wydarzeniach i imprezach kulturalnych propagujących tradycje regionu oraz jego walory krajobrazowe.

2. Edukacja i popularyzacja wiedzy o regionalnych zasobach dziedzictwa kulturowego.

Promocja wiedzy o regionie, a zwłaszcza zasobach dziedzictwa kulturowego i zabytkach stanowi istotny aspekt działalności zarówno gminy, jak i samorządowych jednostek oświatowych, kulturalnych oraz lokalnych stowarzyszeń. W omawianym okresie sprawozdawczym podjęto szereg działań, mających na celu poszerzenie i popularyzację wiedzy o regionie i tematyce dziedzictwa kulturowego gminy, w ramach zajęć edukacyjnych, wydanych publikacji, organizacji spotkań, konkursów i wystaw, a także wycieczek krajoznawczych.

- 1) Urząd Gminy Sieradz każdego roku organizuje Dożynki Gminno-Parafialne, podczas których kultywowane są lokalne tradycje związane z obrzędem dożynkowym. W trakcie dożynek, które odbyły się w 2023 r. w miejscowości Chojne, a w 2024 r. w miejscowości Dąbrowa Wielka zaprezentowane zostały obrzędy związane z podziękowaniem za obfite plony, tj. uroczyste ośpiewanie i obtańczenie wieńca dożynkowego, a następnie przekazanie go włodarzom Gminy. Imprezie każdorazowo towarzyszą występy Zespołu Obrzędowego „Chojne”, młodzieży szkolnej oraz prezentacja Kół Gospodyń Wiejskich oferujących lokalne produkty.
- 2) Gminna Biblioteka Publiczna w Sieradzu z/s w Charlupi Małej, jako samorządowa jednostka kulturalna gromadzi i udostępnia materiały dotyczące historii lokalnej, tworzy kolekcję zbiorów regionalnych, a także publikuje informacyjne dotyczące zabytków. Ponadto organizuje wystawy, prelekcje i spotkania o tematyce regionalnej, warsztaty edukacyjne dla dzieci i młodzieży, w tym lekcje biblioteczne. Współpracuje ze szkołami, samorządem, twórcami oraz Zespołem Obrzędowym „Chojne”, dokumentując jego działalność. W omawianym okresie sprawozdawczym Biblioteka zorganizowała prezentację „Strojów Ludowych” i „Tradycji ludowych”, prelekcję połączoną z wystawą na temat życia Zofii Dobrzańskiej, urodzonej w Charlupi Małej uczestniczki Powstania Warszawskiego, lekcję biblioteczną pn.: „Poznaję historię swojej miejscowości” oraz lekcję biblioteczną poświęconą bitwie o Monte Cassino, podczas której prelegent p. Maciej Rataj przybliżył uczniom sylwetki żołnierzy z naszego regionu biorących udział w tej ważnej bitwie II wojny światowej. Uzupełnieniem spotkania był pokaz Grupy Rekonstrukcji Historycznej „Chrobry I”, która zaprezentowała umundurowanie, wyposażenie oraz realia życia frontowego polskich żołnierzy. Biblioteka prowadzi stronę internetową www.charlupia.naszabiblioteka.com, na której udostępniane są informacje o organizowanych przez placówkę wydarzeniach kulturalnych.
- 3) Zespół Obrzędowy „Chojne”, kultywuje i artystycznie odtwarza ludowe zwyczaje i obrzędy, prowadzi warsztaty edukacyjne oraz archiwizuje i dokumentuje teksty pieśni ludowych, układy taneczne, elementy stroju ludowego. Popularyzuje wiedzę o dziedzictwie kulturowym regionu biorąc udział w uroczystościach gminnych i kościelnych, przeglądach, konkursach i festiwalach zespołów folklorystycznych organizowanych na poziomie lokalnym, wojewódzkim oraz ogólnokrajowym. W omawianym okresie zespół uczestniczył w następujących imprezach kulturalnych:
 - a) 16.04.2024 r.- udział w „Międzypowiatowym Przeglądzie Zespołów Śpiewaczy” w Ostrówku,

- b) 15-16.06.2024 r.- udział w XXX Ogólnopolskim Festiwalu Twórczości Dziecięcej "Dziecko w Folklorze" w Baranowie Sandomierskim,
- c) 6.07.2024 r.- występ podczas obchodów Jubileuszu 60-lecia Ludowego Zespołu Śpiewaczego Jezioranki,
- d) 31.08.2024 r.- udział w Dożynkach Gminno-Parafialnych Gminy Sieradz w Dąbrowie Wielkiej,
- e) 14.09.2024 r. - występ podczas obchodów Jubileuszu 60-lecia OHZ w Dębołęce,
- f) 15. 09. 2024 r. – udział w Dożynkach Gminno-Parafialnych we Wróblewie,
- g) 19.10.2024 r. – udział w VII Ogólnopolskim Konkursie Tańca i Muzyki Ludowej im. Jacka Lewandowskiego „5 MINUT DLA OBERKA” w Łodzi,
- h) 14.11.2024 r.- warsztaty tańca ludowego podczas cyklu warsztatów i prelekcji dla uczniów szkół rolniczych zorganizowanych przez NIKiDW w Zespole Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Sędziejowicach,
- i) przeprowadził zajęcia dla dzieci w wieku przedszkolnym oraz klas I-VIII w szkołach w Dąbrowie Wielkiej, Chojnem i Kłocku, w ramach II edycji programu pod nazwą "Lekcje z Twórcą Ludowym" ogłoszonego przez Narodowy Instytut Kultury i Dziedzictwa Wsi finansowanego przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Z historią Zespołu, repertuarem przedstawień oraz aktualną działalnością można zapoznać się na stronie internetowej Biblioteki pn.: www.charlupia.naszabiblioteka.com/zesp-ol-brzedowy-chojne.

- 4) Koła Gospodyń Wiejskich funkcjonują, jako stowarzyszenia kultywujące lokalne tradycje kulinarne, śpiewacze i rękodzielnicze. Na terenie Gminy zarejestrowanych jest 19 KGW. Są one inspiratorami życia społeczno-kulturalnego na wsi, działają na rzecz utrzymania tradycji oraz amatorskiego ruchu artystycznego. Biorą udział w dożynkach, festynach, koncertach i jarmarkach, w trakcie których popularyzują lokalne produkty i obyczaje. Każdego roku KGW uczestniczą w imprezie powiatowej pn. Wystawa Stołów Wielkanocnych, gdzie prezentują tradycyjne potrawy związane ze świętami Zmartwychwstania Pańskiego oraz biorą udział w Targach Rolniczo-Ogrodniczych w Kościerzynie. W 2024 roku Gminny Związek Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych w Sieradzu zorganizował dla mieszkańców Gminy Sieradz warsztaty związane z tradycyjnym wyplataniem między innymi: koszy, pojemników z materiału jakim jest wiklina. Koło Gospodyń Wiejskim w Chojnem w 2024 roku, zrealizowało zadanie związane z kultywowaniem tradycyjnego haftu ludowego, komponowaniem i wykonawstwem bukietów kwiatnych z bibuły, tworzeniem wycinanek z papieru.

Istotną rolę w popularyzacji wiedzy o zasobach dziedzictwa kulturowego oraz w budowaniu lokalnej tożsamości odgrywają szkoły, które pełnią funkcję nie tylko edukacyjną ale i wychowawczą, kształtując tożsamość lokalną i kulturową młodego pokolenia. Edukacja regionalna - o historii, zabytkach i krajobrazie kulturowym - jest stałym elementem programu nauczania. Szkoły z terenu Gminy Sieradz aktywnie działają na rzecz upowszechniania tematyki regionalnego dziedzictwa kulturowego. W omawianym okresie sprawozdawczym zorganizowały, bądź uczestniczyły w wielu wydarzeniach, z których najciekawsze to m.in.:

- 5) Szkoła Podstawowa im. Wojciecha Janczaka w Charlupi Małej
 - a) publikacja artykułu: „Z dziejów Szkoły Podstawowej im. Wojciecha Janczaka w Charlupi Małej”,
 - b) publikacja artykułu: „Antygona z Charlupi Małej. Zofia z Surmińskich Dobrzańska”,
 - c) wycieczki rowerowe i spacer edukacyjne: zwiedzanie Muzeum Walewskich w Tubądzinie, Muzeum Okręgowego w Sieradzu, synagogi na ul. Wodnej, ul. Kościuszki, nekropolii w Sieradzu oraz w Charlupi Małej, zwiedzanie obiektów Skansenu w Sieradzu, poznanie życia rodzin tkackich oraz rolniczych w XX wieku, Klasztoru Sióstr Urszulanek w Sieradzu, spacer po Wzgórzu Zamkowym,
 - d) wycieczka do Warszawy – złożenie kwiatów i zniczy na grobie Patrona Szkoły – Wojciecha Janczaka,
 - e) organizacja konkursu wiedzy o Patronie Szkoły -Wojciechu Janczaku,
 - f) współorganizacja dwóch wystaw tematycznych w Gminnej Bibliotece Publicznej w Charlupi Małej: „80 –lecie bitwy o Monte Cassino i udział w niej rodaków z naszego rejonu” oraz „Zofia Dobrzańska w 40 rocznicę śmierci”,
 - g) organizacja uroczystości związanych z odsłonięciem tablicy pamiątkowej ku czci Zofii Dobrzańskiej,

- h) udział w rajdach organizowanych przez sieradzki oddział PTTK: „Szlakiem walk nad Wartą” oraz „Śladami Łuki Bakowicza”, „Tropami Przyrody”,
 - i) coroczna organizacja Testów Wiedzy o Powstaniu Warszawskim, połączona z popularyzacją wiedzy o zasłużonych mieszkańcach regionu,
 - j) organizacja Święta Patrona Szkoły,
 - k) realizacja projektów: „Miejsca Pamięci Narodowej w Sieradzu i okolicach” oraz „Historia mojej miejscowości” w zakresie których uczniowie wyszukiwali informacji nt. pochodzenia nazwy miejscowości, zwiedzali zabytki, poznali historię miejscowości i znanych ludzi związanych z tą miejscowością.
- 6) Szkoła Podstawowa im. Tomasza Masteja w Chojnem
- a) współpraca z Zespołem Obrzędowym „Chojne” min. udział uczniów w warsztatach ludowych,
 - b) udział w warsztatach rękodzieła, organizowanych przez Koło Gospodyń Wiejskich w Chojnem,
 - c) organizacja uroczystości szkolnych tj. ogniska patriotyczne, biegi patriotyczne, apele z okazji świąt narodowych i kościelnych,
 - d) organizacja spotkania na terenie szkoły z p. Ireneuszem Wolmanem - regionalistą, autorem wielu publikacji o charakterze regionalno- kulturowym,
 - e) wycieczki piesze po okolicach Chojnego – poznanie regionalnych zabytków tj. dworek w Chojnem i kościół parafialny pw. św. Anny w Chojnem,
 - f) wycieczki do Sieradzkiego Parku Etnograficznego, Muzeum Okręgowego w Sieradzu, Biblioteki Pedagogicznej w Sieradzu,
 - g) udział w rekonstrukcjach historycznych.
- 7) Szkoła Podstawowa im. Teodora Goździkiewicza w Dąbrowie Wielkiej
- a) udział w rajdach pieszych organizowanych przez sieradzki oddział PTTK: „Tropami przyrody”, „Śladami Łuki Bakowicza”,
 - b) zajęcia z Zespołem Obrzędowym „Chojne” w ramach programu „Lekcje z twórcą ludowym”, pod patronatem Narodowego Instytutu Kultury i Dziedzictwa Wsi,
 - c) udział w uroczystościach przy pomniku żołnierzy poległych we wrześniu 1939 r. we wsi Kozy,
 - d) udział w uroczystościach związanych z odsłonięciem tablicy pamiątkowej poświęconej proboszczom pełniącym posługę kapłańską w Parafii pw. Św. Michała Archaniola w Dąbrowie Wielkiej,
 - e) opracowanie na zajęciach informatyki i historii biuletynów informacyjnych dotyczących zabytków znajdujących się w okolicy oraz przygotowanie prezentacji multimedialnych o kulturze ludowej regionu.
- 8) Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Kłocku
- a) publikacja w tygodniku *Ład Boży* artykułu poświęconego „Obchodom 75-lecia szkoły w Kłocku”,
 - b) publikacja w kwartalniku *Na Sieradzkich Szlakach* artykułu na temat powstania i działalności Szkoły Podstawowej w Kłocku,
 - c) wydanie albumu ze zdjęciami dokumentującymi stary i nowy budynek szkoły,
 - d) organizacja jubileuszu szkoły - promocja wiedzy o lokalnym dziedzictwie związanym ze szkołą podstawową podczas imprezy kulturalno-oświatowej, odsłonięcie tablicy pamiątkowej z okazji 75-lecia działalności Szkoły Podstawowej im. Marii Konopnickiej w Kłocku, nagranie filmu z obchodów jubileuszu, udostępnienie na stronach internetowych szkoły archiwalnych zdjęć i nagrań związanych ze szkołą,
 - e) organizacja Dnia Patrona Szkoły,
 - f) wycieczki i spacer edukacyjne po Sieradzu i okolicach,

- g) udział w warsztatach w Muzeum Okręgowym w Sieradzu nt. tkaniny sieradzkiego stroju ludowego oraz tradycji i historii obchodzenia Świąt Wielkanocnych oraz udział w warsztatach w Parku etnograficznym w Sieradzu nt. wyrobu masła,
 - h) organizacja konkursów: plastycznego „Piękno natury mojej miejscowości” i recytatorskiego „Bądź jak Maria Konopnicka” i rowerowego 75km na 75 lecie szkoły,
 - i) udział w programie Instytutu Kultury i Dziedzictwa Wsi – „Lekcje z twórcą ludowym”.- popularyzacja tradycji folkloru, muzyki i tańców ludowych regionu sieradzkiego,
 - j) udział w warsztatach tanecznych z Zespołem Obrzędowym „Chojne” - przybliżające kulturę regionu, w tym prezentacja strojów sieradzkich, tańców, obrzędów, podczas koncertu dla całej społeczności szkolnej,
 - k) warsztaty rękodzielnicze z paniami z Koła Gospodyń Wiejskich z Kłocka,
 - l) udział w rajdzie organizowanym przez sieradzki oddział PTTK: „Śladami Łuki Bakowicza”.
- 9) Szkoła Podstawowa im. Bohaterów Walk nad Wartą Września 1939 r. w Rzechcie
- a) organizacja wycieczek po okolicy, zwiedzanie zabytkowej alei i parku w Podlężycach,
 - b) wycieczka Szlakiem Bohaterów Walk nad Wartą Września 1939 r.,
 - c) zwiedzanie zabytków Sieradza oraz cmentarzy w Strońsku i Męce,
 - d) współpraca z lokalnymi Kołami Gospodyń – warsztaty robienia ozdób bożonarodzeniowych, warsztaty robienia palm wielkanocnych,
 - e) współpraca z Ochotniczymi Strażami Pożarnymi – udział uczniów w corocznym pokazie wozów strażackich,
 - f) organizacja jubileuszu szkoły – uroczyste obchody 70 rocznicy powstania szkoły,
 - g) organizacja i udział w konkursach: Moja szkoła i jej historia; Bohaterowie Walk nad Wartą Września 1939 Roku w Rzechcie, Szkoła w obiektywie – konkurs fotograficzny.
- 10) Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Sieradzu
- a) lekcje historii nt: Powstanie styczniowe w regionie, Kampania wrześniowa w regionie sieradzkim,
 - b) zwiedzanie zabytków w ramach realizacji projektu Zabytki Gminy Sieradz,
 - c) zajęcia koła historycznego oraz kultywowanie świąt państwowych i regionalnych.

3. Rozpoznanie obiektów, zespołów oraz obszarów zabytkowych jako baza danych dla projektowanych i realizowanych projektów rewitalizacyjnych.

Gmina Sieradz posiada bazę danych obiektów zabytkowych położonych na jej terenie, podlegających ochronie konserwatorskiej na podstawie przepisów ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Zarządzeniem nr 47/2017 Wójta Gminy Sieradz z dnia 12 września 2017 r. przyjęto Gminną Ewidencję Zabytków Gminy Sieradz w formie kart adresowych. Zasób został zaktualizowany na podstawie Zarządzenia Nr 46/2023 z dnia 22 maja 2023 r. Włączono wówczas do gminnego katalogu zabytków obiekty archeologiczne oraz: kapliczkę w Charłupi Małej, figurę św. Jana Nepomucena na kopcu w Charłupi Małej, cmentarz parafialny w Dąbrowie Wielkiej, kapliczkę w Dąbrowce, kapliczkę w Kowalach, krzyż w Kozach, kapliczkę w Łosieńcu, kapliczkę w Stoczkach, linię umocnień niemieckich z 1944 r. Bogumiłów-Okręglica. Jednocześnie, z GEZ wyłączono kaplicę dworską ob. filialną pw. Św. Jana Chrzciciela, z uwagi na jej położenie na terenie gminy Brzeźnio. Obecnie Gminna Ewidencja Zabytków Gminy Sieradz liczy 45 kart zabytków nieruchomych (zespołów sakralnych, założeń dworsko-parkowych i folwarcznych, cmentarzy, kapliczek) oraz 281 kart zabytków archeologicznych. Wykaz zabytków wraz z zarządzeniami jest udostępniony na stronach internetowych Gminy.

4. Promocja regionalnego dziedzictwa kulturowego, jako element tworzenia produktów turystyki kulturowej.

W ramach promocji dziedzictwa kulturowego i popularyzacji wiedzy o regionie Urząd Gminy wraz z jednostkami organizacyjnymi oraz stowarzyszeniami i środowiskami twórczymi zorganizował wiele

przedsięwzięć, o których wspomniano w pkt 2 Priorytetu. Dodatkowo w omawianym okresie sprawozdawczym:

- 1) Zorganizowano konkurs fotograficzny pt.: „Dzika rzeka Warta w obiektywie”, którego celem było ukazanie najpiękniejszych walorów przyrodniczych Gminy Sieradz, poszerzenie wśród mieszkańców Sieradza i regionu świadomości na temat potrzeby ochrony bioróżnorodności, a także zainteresowanie szerokiej rzeszy odbiorców poznaniem najcenniejszych przyrodniczo zakątków regionu. W konkursie wzięło udział 13 osób, nadesłano 31 prac. Na stronie internetowej Urzędu Gminy Sieradz pn. www.ugsieradz.pl zamieszczony został plakat promujący konkurs, zdjęcia prac laureatów oraz fotorelacja z wernisażu prac konkursowych;
- 2) Opracowano i wydano mapę prezentującą walory przyrodnicze Gminy Sieradz, w tym także najważniejsze zabytki - na mapie wskazano lokalizację obiektów zabytkowych, atrakcje przyrodniczo-krajobrazowe oraz przebieg szlaków rowerowych;
- 3) Opracowano i wydano foldery promujące walory przyrodnicze Gminy Sieradz – zawierające informacje o historii gminy, ukazujące atrakcje przyrodnicze, prezentujące najważniejsze zabytki, a także szlaki turystyczne oraz zdjęcia prac laureatów konkursu fotograficznego „Dzika rzeka Warta w obiektywie”.

Zarówno mapa jak i foldery zaopatrzone są w kod QR, po zeskanowaniu którego wczytuje się link do strony internetowej gminy www.ugsieradz.pl/ i zakładki poświęconej zabytkom.

5. Uwzględnienie problemów ochrony zabytków do systemu zadań strategicznych, wynikających z koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju.

Ochrona dziedzictwa kulturowego, w tym ochrona zabytków, jest uwzględniana we wszystkich dokumentach strategicznych tworzonych na poziomie lokalnym, regionalnym oraz krajowym.

Program nakłada na wójta obowiązek sporządzania sprawozdania ze realizowanych działań na rzecz opieki nad zabytkami i dziedzictwa kulturowego na podstawie wskaźników, które są odzwierciedleniem skuteczności oraz efektywności podejmowanych przedsięwzięć. W omawianym okresie sprawozdawczym tj. od marca 2023 r. do kwietnia 2025 r. wskaźniki prezentują się następująco:

L.p.	Wskaźnik	Realizacja
1.	Wielkość środków budżetowych przeznaczonych na zadania z zakresu ochrony i opieki nad zabytkami	269.716,83 zł
2.	Powierzchnia budynków lub obszarów poddanych rewitalizacji	Brak danych
3.	Liczba zrewitalizowanych zabytków nieruchomości	4
4.	Liczba lokalnych grup działania (stowarzyszeń) zajmujących się ochroną dziedzictwa kulturowego	20
5.	Liczba wydarzeń kulturalnych zorganizowanych przez lub przy współudziale Urzędu Gminy Sieradz	11
6.	Liczba tablic promujących zabytki jako materialny ślad dziedzictwa kulturowego.	2
7.	Liczba publikacji na temat dziedzictwa kulturowego na terenie Gminy Sieradz	6
8.	Liczba wniosków o wpisanie do rejestru zabytków, inicjowanych przez ich właścicieli, użytkowników lub podmioty prawne	0
9.	Liczba imprez związanych z dziedzictwem kulturowym	20
10.	Liczba materiałów reklamowych, folderów itp. promujących walory przyrodnicze i kulturowe Gminy Sieradz.	4

Podsumowując sprawozdanie z realizacji „Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Sieradz na lata 2023-2026” w okresie 2023-2025 należy podkreślić, że znaczna część założonych w nim celów została zrealizowana. Na uwagę zasługują takie działania, jak udzielone wsparcie finansowe na realizację inwestycji, których celem jest poprawa stanu zachowania zabytków, a także działania mające charakter edukacyjno-popularyzatorski, realizowane przez samorządowe jednostki organizacyjne oraz lokalne stowarzyszenia. Dzięki współpracy z wymienionymi podmiotami Gmina Sieradz realizuje wyznaczone w programie zadania, podnosząc tym samym świadomość społeczną o zabytkach oraz szeroko rozumianym dziedzictwie kulturowym regionu.